

Purim!!!

תודת - (The unity of all Am-Yisrael)

Goal: The Chanichim should understand the importance of Am-Yisrael being together through the Megila and Purim's customs.

An acting game-

Choose one kid that will act Aster and one kid that will act Mordechai in the following scene- and tell the story: (use the instruments)

Aster is in the Palace getting a message from Mordechai that Haman is planning to kill all the Jews. She's getting nervous (The actor can act Aster with all of her feelings) and sending a message back to Mordechai with explanation why it is so hard to go to the king without being called.

Mordechai sends another message telling Aster that the whole Jewish nation depends on her now.

Aster doesn't know what to do. If she'll go to the king she might be killed but if she won't the whole nation will be in danger- What will she do?

So She is asking one thing from Mordechai in order to help her...

STOP HERE!

Tell the Chanichim to think about themselves in Aster's position. What would *you* ask before going to the king??? –(say Hi to my best friend, buy me my favorite chocolate, pray to Hashem, a new dress, etc')

What did Aster ask for? Give the Chanichim the Puzzle and ask them to put it together. Then read the sentence-

"לך כנוס את כל היהודים" -

WHY???? How can it help her?

Play the "Plonter" game: tell the Chanichim to stand in a circle and give the yarn to the first chanich. He should hold the end of the string, and throw the rest of it to another Chanich. Continue until all the chanichim have a string in their hand. *Tell them to hold on tight and not to let go.* You'll end up with a whole big mess with the rope. After you finish tell one of the Chanichim to let go. What happened? Everything fell apart because of one person. (if it doesn't – make sure it will...)

#Ask your Chanichim to build a pyramid from paper cups. When they're done- take away one cup in a way that will destroy the whole building. (once again', we see the importance of being together)

What happened on the last game? (Everything fell apart because of one person) in the Megila all of Am Yisrael are the people whom are holding the rope. Aster, unlike the game continued to hold the rope. She knew that she couldn't stop holding it because Am-Yisrael is connected together and everyone depend on her- that's why she went to the king and risked her own life.

And what happened in the Puzzle? If one piece would have been missing we couldn't be able to read the whole sentence. The same thing with Aster's request she knew that only when all of Am-Yisrael is together, only then they can be saved, only then Hashem will listen to us.

So... what do we have on Purim that shows us תתן?
א?

@ "משלוח מנות"-Everyone are giving to their friends something and this is how we see that all of us are connected together.

@ "מתנות לאביונים" We are taking care for all the people in Am-Yisrael and we can't forget the poor ones also.

Have a great and happy Purim!

Shabbat-Shalom!

Communal responsibility

Introduction:

short clip (start of the clip until 1:05) from the movie “the box” where a man proposes that you get \$1M but someone who you don’t know will die.

(<http://www.youtube.com/watch?v=aHmOH-F1U6I>)

Discussion – Ask the students:

- What they saw in the movie and ensure that they fully understood the proposal?
- What would they decide and why?

Pose the Purim Dilemma: ([source sheet required or psukim around the room if few](#))

In ***Esther 2:10***, we are told that Esther did not tell the king or anyone else that she was Jewish.

- What do you think life was like for her in the palace?
- Do we know from the megillah if life was hard for her?

Read Esther 4:7-11 and ask the students to explain the dilemma facing Esther:

- What is the problem for the Jews?
- What is Mordechai’s solution?
- How does this solution impact on Esther? (ensure that the students understand very clearly that there is a very high possibility of her being killed on the spot!)
- What are her options?

Watch a clip from the Lion king when nala comes back to ask Simba to challenge Scar and fix all the problems. - <http://www.youtube.com/watch?v=K5apnJcWoTU&NR=1>

- What are the similarities between the dilemma facing Simba and the one facing Esther?
- What does Simba eventually decide?

Read Esther 4:15-16 and ask the students:

- what does Esther decide to do?
- Does she seem positive about the idea? Does she think that it will work?
 - The answer should be no
- If she is not confident, why does she go through with it?

Conclusion:

- What character trait of a leader is Esther demonstrating?
 - Ensure that all the students understand 100% what is meant by the term communal responsibility!!!
- Can you give another example of this trait (communal responsibility)?

Integrity

Trigger #1: Pin the tail on the donkey

As the students walk in, they are given a picture of a hamentaschen and told to pin it on the side of Haman's face. However, the madrich also tells them that Ben-Zion forgot to give blindfolds so we the students will have to close their eyes.

Once all the kids have completed their turn, ask the students to sit in a circle.

Trigger #2: Broken telephone

The students should be seated in a circle and the madrich should whisper a message into the ear of the person sitting next to them. The message then gets passed on from ear to ear until the madrich receives it from the last person in the circle.

If the message was the same (very unlikely), complement the group and explain that it hardly ever happens.

If not, ask the students who changed the message to see if they own up.

Then, go back through the circle to see what each person heard. This will show who changed it and if everyone was telling the truth.

Trigger #3: The chocolate game (but a little bit different)

The game is played as normal (with a block of chocolate, cutlery, dress-ups and dice) but instead of rolling the dice for all to see, the dice is rolled in secret so only the person rolling it can see if they got a 6.

Each person takes turns to roll the dice and either passes on the secret dice box to the next person if they did not get a 6 or get up and start eating if they did get a 6. No-one else is allowed to inspect the dice to verify the roll.

Dilemma: Should Mordechai tell Achashverosh about Bigtan and Teresh?

1. Read Gemara megilah 11a-11b that discusses that Achashverosh was evil (11a) and that the whole party was because the Jews had not been redeemed (11b). Ask the students:

- Based on this Gemara, how would you describe Achashverosh's character?
- Do you agree with this description?
- Do you think that the people of the time (especially the Jews) would have thought of him this way? (try to convince them to say yes)

2. Read Megilla 2:21 and ask the following:

NB you may have to constantly remind them that they don't know what will happen in the megilla as it has NOT happened yet. They can only decide based on what they know now.

- What are the pros and cons of Achashverosh dying?
- Who knew about this assassination attempt? (mordechai)
- If you were Mordechai, what would you do and why?
- We all know that Mordechai did tell on them and it turned out well (although it really had no bearing on the story). Why do you think that he decided to tell?

Conclusion:

What important leadership characteristic can we see from mordechai's actions? (Integrity)

When the tuckshop lady gives you too much change, do you tell her and give it back or do you keep it?

Explain to the students that many times they will be put in a situation where they can either do what is right or what is wrong and no one will know.

Now link it back to the triggers: during broken telephone it was very easy to see who changed the message and who was honest. However, when pinning the hamentaschen or during the chocolate game, no one other than yourselves know if you were cheating.

Shlomo Hamelech says in **מקרה הלית/משלי** that **טוב שם טוב משמון טוב**, a good name can not be bought but it must be earned through honesty and trustworthy behaviour. A great leader such as Mordechai must be full of integrity.

Mesirut Nefesh – Self sacrifice

Introduction: song or game about self sacrifice

Activity:

Pinned up around the room are a number of pictures of people who have sacrificed something for others, on a personal level or on a communal or national level. At the back of each picture is a short blurb explaining the situation and circumstances leading to their actions.

Students go around the room and pick one picture to concentrate on. They then take down the picture, read the blurb and are instructed to devise a very short play outlining the event.

The pictures will include Mordechai and Esther as each one of them were willing to sacrifice their lives for what they believed in and in order to help the Jewish people. Other pictures will include:

- the man who stood in front of a tank in Tiananmen Square in China
- Roi Klein
- Edward Dunlop
- The fireman from 9/11
- Rescuers in Haiti
- Doctors without borders
- etc

יוזמה

שלב 1: משחקי חידות וחוכמה.

מטרה- הילדים יצטרכו ליזום במשחקי החידות והחוכמה בדרך זו שהם ינסו להצליח למלא כמה שיותר משימות ולהתרכז כמה שאפשר.

מחלקים 4 קבוצות.
כל פעם הקבוצות מקבלות חידה אחרת ויש תחרות איזו קבוצה תעלה על הפיתרון ראשונה.

(1 חידות בציורים:

http://www.etgarim.co.il/search_results.php?b10_1=on&b12_1=on

חידה 2 מגליון 75

חידה 1 מגליון 66

חידה 1 מגליון 50

סיכום:

- א. באיזה תכונה היינו צריכים להתשמש בתחנה הזאת בכדי להצליח?
- ב. האם השתמשנו בה?
- ג. איך התכונה מתקשרת לפורים?
- ד. למי מהמגילה היה את התכונה הזאת וכיצד זה מתבטא?

שלב 2: משחק ODT.

מטרה- הילדים יבחנו את עצמם בשאלה עד כמה הם יוזמים בשביל למלא את המשימה והאם זה עוזר או מקשה את שיתוף הפעולה בין הקבוצה.

(1 עושים עיגול בעזרת חבל ובתוכו פתקים עם מספרים מ-1-50, הילדים צריכים לגעת במספרים בסדר עולה מ-1 עד 50.

חוקים:

- א. מותר רק לכף יד אחת להיות במעגל כל פעם.
- ב. אסור לדבר.
- ג. אסור לעשות פנטומימה.
- ד. אסור שאותו ילד יגע בשני מספרים רצופים.
- ה. ברגע שטועים אם שמישהו עובר על אחד החוקים- מתחילים מההתחלה.

סיכום:

- א. איזה תכונה עיקרית נצרכת במשחקים ששיחקנו?
- ב. היכן ראינו את התכונה הזאת מתבטאה במגילה ומי נעזר בה? (ישנם כמה תשובות- אסתר, מרדכי)
- ג. ציטוטים מהמגילה על אירועים שנראתה בהם יוזמה.

Station- lead by example.

- Game- the group sits in a circle and one of the kids needs to go out of the room until hes called back in. the kids in the room pick a person that will start a movment and everyone need to follow what he does and he needs to keep changing the movements. The person that went outside looks at everyone and needs to find the person that everyone is copying his movements.
 - In this game we see a leader that leads his people by giving an example to them.
- We show a video of different example of leading by example.

לדוגמא- פעם 1: רואים ילד שמעתיק במבחן ואז חבר שלו מעיר לו בגלל שהוא מעתיק במבחן והילד מתעצבן שחבר שלו מעיר לו והוא ממשיך להעתיק ואולי אפילו מעתיק יותר ממה שהוא תכנן.

פעם 2- אותו ילד בא להעתיק במבחן והוא רואה את חבר שלו שליידו שלא מעתיק במבחן בכלל ואז שומעים את המחשבות שלו שהוא מתפעל שחבר שלו לא מעתיק במבחן והוא מחליט גם לא להעתיק.
- During the tochnit well show parts from the megilah that show how mordechai was a leader by example.

פרוייקט פורים- תחנות.

1. תחנה מס' 1 – גלגולי המגילה.

מטרות:

1. להעמיק את הידע בסיפור המגילה ובמהלך ההתרחשויות המופיעות בה.
2. להקנות לתלמידים ידע והיכרות עם מושגים הקשורים לחג, בדרך חוויתית.

חומרים נדרשים:

עותקים של פאזל מחולק, בכל חלק של פאזל מופיע תיאור של אירוע מהמגילה. לוחות בריסטול עליהם מופיעות המשימות. כלי כתיבה. מהלך הפעילות:

1. מחלקים את הכיתה ל-4 קבוצות ולכל קבוצה נותנים חלקי פאזל עליהם מתואר אירוע מסיפור המגילה. הכרטיסים כמובן מעורבבים, ועל כל קבוצה להרכיב את הפאזל כך שתתקבל תמונה מסודרת ויפה של מהלך המגילה.

2. מבקשים מאחת הקבוצות להקריא בקול את המשפטים לפי הסדר הנכון. חלקי המגילה בסדר מובלבל-

א. המלך מגדל את המן.	י. ושתי המלכה סירבה לבוא אל משתה המלך.
ב. אסתר מזמינה את אחשורוש והמן למשתה	יא. המלך בוחר באסתר
ג. הימים נקבעו לימי הפורים על שם הפור שנהפך	יב. ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה לפני המן.
ד. כל עבדי המלך משתחווים להמן.	יג. המלך מצווה להרוג את היהודים
ה. בגתן ותורש רוצים לשלוח יד במלך	יד. המלך מגרש את ושתי.
ו. ביום המשתה השני בביתה מאשימה אסתר את המן במזימה להרוג את עמה.	טו. מרדכי וכל יהודי הממלכה יתאבלו
ז. בלילה הוא נדדה שנת המלך.	טז. המלך מגלה שמרדכי הציל את חייו
ח. המלך מצווה את המן להוביל את מרדכי ברחובות העיר.	יז. המלך מכנס נערות מהממלכה.
ט. אחשורוש מבטל את הגזירה נגד היהודים ומצווה לתלות את המן על העץ.	יח. בשנת שלוש למולכו עשה המלך משתה.

תשובות:

הסדר הנכון של חלקי הפאזל: יח, י, יד, יז, יא, ה, א, ד, יב, יג, טו, ב, ז, טז, ח, ו, ט, ג.

3. תולים על קירות הכיתה את לוחות הבריסטול עם המשימות השונות. על כל קבוצה לעבור בין כל התחנות, לרשום את התשובות בדפי התשובות ולהגיש את דפי התשובות.

לוח א'- תפזורת פורים

ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח
מ	ר	כ	י	א	ר	ת	ק	נ	מ	ו	ג	ש	ו

נ	ט	ר	צ	ק	ש	י	ח	ז	ר	ו	ש
צ	ו	י	מ	ו	נ	ו	ר	ו	ק	ש	נ
פ	י	א	ל	פ	ד	ש	ש	א	ו	ת	צ
מ	ל	כ	ו	ת	ת	ח	מ	ד	י	י	נ
פ	ר	מ	ש	ת	א	כ	ש	א	ז	כ	ס
ד	ג	ך	ע	י	ו	ס	ר	ל	ת	ש	ט
ו	ו	ס	ס	א	ס	פ	ת	א	א	ו	ה
ב	ב	ג	ת	נ	פ	ט	מ	ר	ד	כ	י

אזון, אחשורוש, אספתא, בגתן, הודו, המן, ויזתא, ושתי, זרש, כוש, מדי, מלכות, מרדכי, פורים, פרמשתא, פרס, פרשנדתא, שושן, תרש.

לוח ב'- מילים מבולבלות לפורים

שנו את סדר האותיות- ותגלו מילים הקשורות לפורים:

1. זו אני הנם.
2. מדי מר יפו.
3. מי נציל?
4. סיגל מתארת.
5. סמכה.
6. מנוחת שלום.
7. נשער.
8. מר יפו.
9. חפש תות.
10. דרכים.
11. אח שורש.
12. נאבל יוניס מתות.
13. דמוי ספר.
14. דן שרפ תא.
15. תירש.
16. ההסד.
17. אתי זו.
18. אן חרוב.

תשובות:

1. אזני המן. 2. דמי פורים. 3. ליצנים. 4. מגילת אסתר. 5. מסכה. 6. משלוח מנות. 7. רעשן. 8.
9. תחפושת. 10. מרדכי. 11. אחשורוש. 12. מתנות לאביונים. 13. פרס ומדי. 14.
15. פרשנדתא. 16. ושתי. 17. הדסה. 18. ויזתא. 18. חרבונא.

לוח ג' - מספרים במגילת אסתר

היעזרו בכתוב במגילת אסתר והשלימו את המספרים החסרים:

1. ממלכת אחשורוש מנתה _____ מדינות. (אסתר, א', א').
2. אחשורוש ערך משתה בן _____ ימים. (א', ה').
3. בפרס ומדי היו _____ שרים. (א', יד').
4. לאסתר היו _____ משרתות. (ב', ט').
5. אסתר הובאה אל אחשורוש בחודש ה-_____, הוא חודש טבת. (ב', טז').
6. אסתר ציוותה לצום בשושן _____ ימים (ד', טז').
7. גובהו של עץ התלייה _____ אמה (ה', יד')- בערך 7.5 מטר.
8. להמן היו _____ בנים (ט', י').

תשובות:

1. 127 מדינות. 2. 7 ימים. 3. 7 שרים. 4. 7 משרתות. 5. בחודש העשירי. 6. 3 ימים. 7. 50 אמה. 8. 10 בנים.

לוח ד' - לא גמור!!!

בכל פסוק מן המגילה חסרות מילה או מילים. השלימו את החסר.

1. והעיר שושן _____.
 2. ככה יעשה לאיש _____.
 3. ליהודים היתה _____.
 4. אחשורוש המולך מ _____ ועד _____.
 5. שבע ועשרים ומאה _____.
 6. ויבקשו לשלוח יד במלך _____.
 7. ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש _____.
 8. מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד _____ וינתן לך.
- תשובות: 1. צהלה ושמחה. 2. אשר המלך חפץ ביקרו. 3. אורה ושמחה. 4. הודו ועד כוש. 5. מדינה. 6. אחשורוש. 7. שק ואפר. 8. חצי המלכות.

תחנה מספר 2 – אחדות ישראל

מטרות:

1. להדגיש את הנושא של אחדות ישראל כמוטיב מרכזי בחג הפורים.
2. להבין כיצד גם בימינו זהו הכוח החשוב ביותר בקיומנו כעם וכמדינה.

חומרים דרושים:

בגדים ואביזרים שונים המתאימים להצגה: דמויות מרדכי, אסתר, המן והמלך אחשורוש.
קטעי עיתונות, בריסטולים עם הפסוקים המודגשים (מופיעים בהמשך).

מהלך הפעילות:

* ניפתח את הפעילות בהצגה- נכנס לחדר איש מחופש כמתאים להמן ובידו קלף מגולגל.
הוא עצבני חועם. מתחיל ללכת ברחבי החדר כועס ומאיים: " אני כבר אראה לו מה זה..."
ואז, נעצר ומתחיל להסביר: " כל עבדי המלך כורעים ומשתחוים לי...ורק מרדכי היהודי- לא יכרע ולא ישתחוה".
חצוף שכזה!! למה הוא חושב את עצמו?!.. "וירא המן כי אין מרדכי כרע ומשתחוה לו..",
היהודי הזה, בטוח בעצמו ומפר את מצוות המלך.. אני אראה לו...".
"וימלא המן חמה"-. ומרוב הכעס המן מחליט להעניש את כל היהודים!!
"ויבקש המן להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש".

(במהלך ההצגה מניחים את הבריסטולים עם ההיגדים מהמגילה כך שהרצף הרעיוני של המהלך
יהיה לנגד עיניהם של התלמידים).

* עוצרים את ההצגה ושואלים את הכיתה:

למה המן רוצה לפגוע בכל היהודים שבעולם? רק בגלל איש אחד כולם יסבלו?
זה אפילו יותר חמור מגזרת פרעה- שביקש להמית רק את הזכרים, ואת הבנות להשאיר...
זה אפילו יותר נורא מהשואה- כי מלכות אחשורוש הקיפה את כל העולם, 127 מדינות...
וגזירת השמד עלולה להכחיד את יהודי העולם כולו ביום אחד...
* עורכים דיון וניתן לכתוב את תשובות התלמידים על הלוח. (נשתדל להתייחס בהמשך לנקודות שרשמנו..)

חוזרים להצגה-

הדמות נכנסת לארמון עם הקלף המגולגל וממול יושב אחשורוש, המן פונה נרגשות אל המלך:

" יש עם אחד, מפחד ומפורד בין העמים בכל מדינות מלכותך ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עושים..."
המן ממשיך ומשכנע אותו, עד כמה עם היהודים מסוכן לממשל, וחייבים לבצע את הגזרה הקשה ביותר- להשמיד להרוג
ולאבד את היהודים!!"

*מחלקים לכיתה ומקריאים בקול קטעים מהעיתונות המתארים את גילויי האחדות, הסולידריות וההזדהות
שהייתה במלחמה האחרונה בעזה. תיאורים של ההתגייסות הגדולה כלפי החיילים וכלפי האזרחים בדרום.

* שואלים- מה גורם לנו להתאחד?

שעת משבר, מצב של מלחמה וחירום, אבל וכו'.. ההרגשה ש"צריך להיות יחד..." ואז מתחזקים מההרגשה
שכל העם

שותף ומאוחד.

המן מבין את העיקרון הזה ומבין ש"או כולם או אף אחד...". הוא רואה מולו עם מפחד ומפורד ולכן רוצה
לנצל את מצב החולשה בעם ולפגוע בו.

מה ניתן לעשות על מנת למנוע את רוע הגזרה?

*ממשיכים את ההצגה:

אסתר המלכה מאוד דואגת ועצובה.. מה יהיה...?? אסתר מתפללת לישועה.. וקוראת למרדכי:

"לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי..." ובכל מדינה

ומדינה- בעולם כולו- "אשר דבר המלך ודתו מגיע – אבל גדול

ליהודים וצום ובכי ומספד..".

מרדכי מחוץ לארמון ואסתר בפנים, וכל אחד מארגן סביבו תפילה לישועה, וכך כל היהודים בכל העולם-

כולנו עם אחד!!

* לסכם את הדיון- לפעמים דווקא האיום מבחין מזעזע אותנו וגורם לנו להתאחד, כיוון שכך אנו מבינים שכולנו נתונים לגורל אחד, כולנו יחד, ואז האחדות המופיעה בעם, היא הנותנת לנו את הכוח הפנימי להלחם

ולנצח!!

* המצווה בפורים לתת משלוח מנות מחזקת את עניין האחדות: "משלוח מנות איש לרעהו"-
"משום דעיקר מצוות משלוח מנות כמו שכתוב במקרא: "איש לרעהו" שפירשו- לאוהבו, להרבות שלום".
על ידי הנותנה נתקרב איש לרעהו ונרבה אהבה ואחדות בעם!!

תחנה מספר 3- יצירה לקראת פורים

חומרים: בריסטולים, מספריים, חומרי יצירה שונים, נייר קרפ, סיכות ושדכן.
אופציה 1: הכנת כלי מיוחד למשלוח מנות. (לכיתות הנמוכות)

* ניצול קופסאות, אריזות ומיכלים למשלוח מנות, ויצירת מכסים פורימיים עליזים.
הקופסאות המרובעות/ מלבניות (של מטרנה וכו') משמשות כמיכל קיבול/ גוף לדמות.
מעל המיכל ניתן להוסיף כובע סיני או ראשים שונים שימשו כמכסה לקופסה.

* יצירת אוזן המן מצלחות קרטון או מעיגול בריסטול.
משרטטים עיגול, מסמנים 3 קודקודים ומקפלים לפי הסימונים. סוגרים 2 צלעות זו על גבי זו ומשאירים פתח להכנסת המנה.
ניתן לאייר ולקשט את העיגול משני צדדיו. הדבקת נייר איזה צבעוני או נייר צלופן בתוספת ליצינים ומסכות.

* יצירת כובע ליצן שישמש כלי קיבול למשלוח המנות, ומכסה מנייר קרפ או בד.
יוצרים חרוט מנייר בריסטול ומקשטים אותו בהתאם.
מכינים פס ברוחב 15 ס"מ באורך כפול מגודל הפתח של החרוט (הכובע) מנייר קרפ או בד.
מצמידים בכיווץ בעזרת שדכן וסיכות לשפת החרוט ממלאים וסוגרים, ומכווצים בסרט או שרוך.

אופציה 2 : הכנת מסכות אמיתיות מרצועות גבס (לכיתות הגבוהות).

מכינים קערה עם מים, רצועות גבס מוכנות, וזולין.
מתחלקים לזוגות. אחד הוא המתנדב עליו ישימו את המסכה והשני יבנה ויכין את המסכה. לאחר מכן, מתחלפים.

מורחים את הפנים בוזולין. מצמידים את הרצועות לפנים, ובעדינות מרטיבים אותן במים. משטחים את הרצועות על הפנים כך שיתחברו אחת לשניה, ויקבלו את תווי הפנים, עד כמה שאפשר, כך שמתקבלת מסכה.
מחכים לייבוש כ- 10 דקות ובזהירות משחררים את המסכה מהפנים. נותנים עוד זמן להתייבש, ובינתיים מכינים את המסכה השנייה.

לאחר ששתי המסכות יבשות, ניתן לצבוע אותן, להוסיף מאפיינים כגון- משקפיים, שפם וזקן, איפור (לבנות) וכו'.

תחנה מספר 4- "כמו דגים במים..."

מטרות:

1. תיאור הקשר הפנימי בין מזלו של חודש אדר – דגים, לבין הפן הרעיוני והרוחני של החג.
2. הכרות עם מאמרי חז"ל ומדרשים העוסקים בקישור בין הדגים, המים, ישראל והתורה.
3. יצירה ייחודית בנושא כסיכום ללמידה.

חומרים דרושים:

כרטיסיות עם מדרשי חז"ל, תמונות של דגים שונים, דף עבודה- "משל השועל והדגים".

מהלך הפעילות:

*פותחים בתיאור הרקע לנושא התחנה- מפזרים על הרצפה תמונות רבות של דגים שונים ומשונים...

מזלו של החודש הוא דגים לפי שבחודש זה הדגים בנהרות ובאגמים פרים ורבים.

*לשאול את הכיתה- מה מיוחד אצל הדגים בשונה משאר בעלי החיים שאנו מכירים? איזה סוגי דגים הם מכירים, וכמה סוגים קיימים בעולם?

דגים זה סימן לברכה ומזל, ובגלל שהם סמויים מן העין, אין יכולת להזיק להם ב"עין רעה", ואין הקללה שורה בדגים כלל.

*מכילים כרטיסיות עם מדרשי חז"ל, ומחלקים לכמה תלמידים לקרוא בקול ולנסות להסביר את הקשר שבין הדגים כמזלו של החודש ובין קבלת התורה ומשמעותה לעם ישראל.

א. כמו שהדגים פרים ורבים בחודש זה, כך תורתם של ישראל עלתה להם בחודש זה פעמיים (הכוונה לכך שיש ברכה מיוחדת בתורה בחודש הזה): * משה רבנו נולד בז' אדר (התורה קרויה על שמו:תורת משה).

* חזרו ישראל לקבל על עצמם מרצון גמור את התורה בימי מרדכי ואסתר.

ב. מה הדגים חיים במים אף ישראל כל חייהם בתורה שנמשלה למים.

ג. ובמה גדול כוחם של ישראל בחודש זה מבשאר החודשים?... אלא כדגים. מה חיותם ותקפם במים, אף ישראל חיותם ותקפם במים של תורה שעולים להם בחודש זה... כיוון שמתגברים בתורה, מיד מפר

הקב"ה

את מזימות שונאיהם ומזלם של ישראל עולה עד למעלה ראש.

*מחלקים לכל תלמיד את דף העבודה "משל השועל והדגים" (מצורף למטה).

ניתן (מומלץ) להציג את המשל, ולאחר מכן התלמידים יענו על השאלות המופיעות.

* כסיכום ניתן ליצור **מובייל** מחרוזים ואבנים שונות, כשהמוטיב המרכזי הוא דגים בגדלים ובצורות שונות, בצבעי כחול וירוק.

ניתן גם להכין **משבלונות (תבניות) גבס** צורות ודגמים של דגים, ולאחר שהצורות מתייבשות, צובעים אותן כיד הדמיון. מחוררים בהן חור ואפשר לתלות אותם כקישוט לקיר, כתליון לרכב, מחזיק מפתחות ועוד...

נספח- משל השועל והדגים.

משל השועל והדגים

א י ן מ י ם – א ל א ת ו ר ה

פעם אחת גזרה המלכות שלא יעסקו ישראל בתורה, בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסק בתורה.

אמר לו: "עקיבא, אין אתה מתיירא מפני המלכות?"

אמר לו: אמשול לך משל, למה הדבר דומה? לשועל שהיה מהלך על גב הנהר, וראה דגים שהיו מתקבצים מקום למקום. אמר להם: "מפני מה אתם בורחים?"

אמרו לו: "מפני רשתות שמביאים עלינו בני אדם."

אמר להם: "רצונכם שתעלו ליבשה ונדודר אני ואתם כשם שדרו (גרו) אבותיי עם אבותיכם?"

אמרו לו: "אתה הוא שאומרים עליך פיקח שבחיות? – לא פיקח אתה אלא טיפש אתה! מה במקום חיותנו אנו מתייראים, במקום מיתתנו- על אחת כמה וכמה!!"

הפעלה

ענו על השאלות הבאות:

- א. ממה חשש פפוס חברו של רבי עקיבא כאשר הציג לפניו את השאלה: "עקיבא, האין אתה מתירא מפני המלכות?"
- ב. ממי פוחדים הדגים במים?
- ג. מה הציע השועל לדגים?
- ד. במה יהיה מצבם של הדגים טוב יותר ביבשה מאשר במים?
- ה. מדוע הצעת השועל היא טיפשית לדעת הדגים?
- ו. נסו להבין מהו הקשר בין התנהגותו של רבי עקיבא לבין התנהגות הדגים!
- ז. המשל משתמש בארבעה גורמים: השועל, הדגים, המים והיבשה.

מה תפקידו של כל גורם?

_____ השועל

_____ הדגים

_____ המים

_____ היבשה

תחנה מספר 5 – מסכות, הסוואה וחקוי- מה בין האדם לסביבתו?!..

מטרות:

אנחנו מתחפשים בפורים אך העולם שסביבנו "מתחפש" ללא הפסקה. האם יש "חג פורים" לחיות ולצמחים? מה אנו יכולים ללמוד מכך על התנהגות האדם, ועל המטרה שלשמה אנו מתחפשים בפורים- להיות מישהו אחר...

1. הכרות עם מושגים מעולם הטבע: הסוואה, התחפשות, וחקוי בהקשר לחג הפורים.
 2. דיון- "מה מותר האדם מן הבהמה?.." - נעמוד על הדמיון ועל השוני, ועל המייחד בין האדם- נזר הבריאה, לבין עולם הטבע, בגילוי והסתרת עצמיותו.
- חומרים דרושים: סרטון טבע + מכשיר ברקו/וידאו/D.V.D להקרנה, כרטיסיות בע"ח וצמחים, בריסטולים,

מהלך הפעילות:

*נפתח את המפגש בסרטון טבע קצר (אותו ניתן למצוא באינטרנט או בערוצי הטבע, נשיונל ג'אוגרפיק וכר'...) המתאר את היכולות המופלאות של בעלי החיים והצמחים לשרוד במצבים קשים ולנצל את כל הכישורים והתכונות הקיימות בהם על מנת להחזיק מעמד, לשמר את הזן/סוג המיוחד, ולהתרבות עד כמה שאפשר.

* אנו נתודע לשלוש דרכים מרכזיות המאפיינות את עולם הצומח והחי, בשאיפה של הצמחים ובעלי החיים להמשיך ולהתקיים: חיקוי, הסוואה, ותחפוש.

מפזרים על הרצפה כרטיסיות ובהן מתואר בעל החיים או הצמח, ובאיזה אסטרטגיה הוא משתמש, כל תלמיד בוחר כרטיסיה אחת, לומד את הכתוב בה ומתכוון להסביר את הדברים לשאר חברי הכיתה

בינתיים מכינים שלושה בריסטולים גדולים ועל כל אחד כותבים (באמצע הבריסטול) - חיקוי, הסוואה, תחפושת.

* מניחים את הבריסטולים בשלושה מוקדים שונים וכל תלמיד מתיישב ליד הבריסטול המתאים לו.
* לאחר שמקריאים את הכרטיסיות, מדביקים אותן אל הבריסטול. ומסדרים את שלושת הבריסטולים זה

לצד זה. חיקוי הסוואה תחפושת

* נערוך דיון קצר בשאלה- מה לדעתכם הדמיון והשוני בין האדם ובין עולם הצומח והחי?

לכאורה יש הרבה מן המשותף- הצורך באוכל, שתייה וחמצן על מנת להתקיים.
הצורך להתגונן במקרה של מצוקה, של איום מבחוק, והצורך הטבעי הגופני להוליד ילדים, לפרות ולרבות ולהמשיך וללדת ילדים.

כל המטרה של בעלי החיים והטבע במהלך חייהם היא לשמור על כל המנגנונים הללו ולכן הם מפעילים שיטות כל- כך מתוחכמות, אך ורק על מנת לשרוד.

האם גם האדם מתנהג כך? מהו ההבדל העמוק והמהותי בינינו לבין עולם הטבע?

* המסקנה היא שבניגוד לטבע שחי רק על מנת לחיות ולשרוד - יש לאדם מהות פנימית, יש לאדם מטרה שבשבילה הוא חי. דווקא בפורים אנו צריכים להסיר את המסכות שאנו שמים לעצמנו במהלך השנה, ולנסות ולברר- מה אנו עושים בעולם על מנת שיבטא את המהות הפנימית שלנו?

נספחים- על חיקוי, הסוואה ותחפושת בטבע- היש פורים בטבע?- מקורות להעמקה כרטיסיות עם דוגמאות לכל אחד מהנושאים הנ"ל.

על חיקוי , הסוואה ותחפושת- היש פורים בטבע?

(מבוסס על מאמריהם של ד"ר נח רוטרי, ורבקה זוהר).

אם נרצה להעמיק הבנתנו לגבי מה שקורה בעולמם של היצורים החיים, עלינו לזכור עובדה חשובה: כל צורה, מבנה, צבע מנגנון פסיכולוגי או התנהגות של יצור חי התפתחו במשך שנים מרביות מאוד ובוודאי תרמו להישרדותם של הצמח או בעל החיים... אחת התופעות המוכרות בטבע, הן בצמחים והן בבע"ח היא תופעת החיקוי (MIMICRY). אם החיקוי הוא של הרקע הסביבתי זוהי הסוואה. אך לעיתים רבות קיימת התופעה אצל מין מסוים של בעל חיים (או צמח) אותו נכנה בשם החקיין והוא נראה מאד דומה למין אחר אותו נכנה בשם המודל.

תופעת החקיינות- ברור לחלוטין כי תופעת החקיינות משפרת את יכולת ההישרדות של החקיינים. כן ברור כי התופעה תורשתית והחקיינים אינם מחליטים את מה, או את מי יחקו.

הסוואה- צורת החיקוי הנפוצה ביותר אצל בעלי החיים היא חיקוי הרקע- הסוואה. כך לדוגמה, בעלי חיים רבים חיים במדבר הם בעלי גוף מדברי ואלה שחיים על צמחים הם ירקרקים בהתאם. מסתווים בעלי חיים משני עברי המתרס:

אלה שמעוניינים להסתור ולהתחמק מעיני טורפיהם. צבעיהם משתנים לצבעי הסביבה או עוטים באופן קבוע דגמי "לבוש" שמבלבלים את האויב(למשל: צפרדעים שעורן מכוסה מעין כתמים השוברים את רצף גופן וכך הן משתלבות עם הסביבה: אבנים-עלים-אורות וצללים). ולהיפך- כאלה המעוניינים להסתתר מעיני טרפם, שאם לא כן יישארו ללא ארוחת הצהריים (החברבורות הכהות על רקע צהבהב של פרוות הנמר מיטיבות להסוות אותו בין שיחים ועשב גבוה של ערבות וסוונות).

אם נושא **ההתחפשות** וההצגה אצל בני האדם הוא מקור שעשוע ושמחה הרי מה שבטוח, את בעלי החיים ההתחפשות בכלל לא מצחיקה. זה עניין רציני ביותר, זו שאלה של חיים ומוות הקשורה בקיום המין וביכולתו לשרוד.

צורות שונות של חיקוי והסוואה-

* תרמית- ציורי עיניים על כנפיהם של פרפרים הפעילים בעיקר בלילה. ברגע של סכנה הם פורשים את כנפיהם וחושפים "עיניים" גדולות, שככל הנראה מרתיעות את מי שניסה לפגוע בהם.

* צבעי אזהרה- "אני מסוכן, תתרחקו ממני!"- בדר"כ שילוב של אדום, כתום, צהוב, שחור ולבן. (רב נדל ארסי, עקרב צהוב, צרעה מזרחית, דבורים למיניהן, סלמנדרה כתומה ועוד...).

נספח- דוגמאות לתחפושת, חיקוי והסוואה בטבע.

יש להכין כרטיסיות עם המידע על כל דוגמא בצירוף תמונה. (ניתן למצוא את כל החומר באינטרנט).

דוגמא ל"תחפושת בטבע":

מקלון ויאטנמי- ישנן תחפושות שאינן מסתירות את בעל החיים, אלא גורמות לנו לחשוב שמדובר במשהו אחר. המקלונים למשל לא מסתתרים, אבל מרחוק אי אפשר להבחין ביניהם לבין מקלות אמיתיים, ולכן טורף יעזוב אותם לנפשם.

האופוסום מתחפש ל... אופוסום מת! – הייתם מאמינים שיש בעלי חיים שמעמידים פני מת? בעל חיים כזה הוא האופוסום (חיית כיס). האופוסום הוא בעל חיים מענין מאוד. יש לו דרך מיוחדת מאוד להתחמק מטורפים. אם מגיע טורף הוא נשכב על הארץ, ועושה את עצמו מת. גם אם הטורף יתחיל "לבדוק את העניינים" וינשוך קצת, האופוסום יצליח להמשיך להתחפש לגווייה!. האופוסום הוא הנציג היחיד ממשחת חיות הכיס שחי ביבשת אמריקה.

האבנון מתחפש ל...אבן- מכירים את דג האבנון? כשמו כן הוא- הוא נראה כמו אבן.

האבנון שוכב בקרקעית הים, והוא נראה ממש כאבן. ומה יוצא לדג מהתחפשות כאבן? בעזרת תחפושת זו הוא מצליח להסתתר בקרקעית הים מבלי שיראה לטורפים ולנטרפים. אם חלילה יתקרב הטרף... הוא עלול להידקר בקוצים הארסיים של האבנון ולהפוך לארוחת ערב. יש לו ארס מסוכן מאוד ולכן מומלץ להיכנס לים באילת עם נעליים!!

דוגמאות להסוואה- צבע, צורה וכסות המשתלבים בסביבה ובטבע:

גמל שלמה- יש גמלי שלמה החיים על הקרקע אבל רוב המינים חיים על צמחים ומוסווים בהתאם לחלק של הצמח (פרח, עלה, גבעול, קליפה) שהם נמצאים עליו. גם ההתנהגות יכולה לתרום להסוואה- למשל מתיחת רגליים המקנה להם דמות ענפים. גמלי שלמה יכולים לשחק "מת", להפתיע פתאום בפרישת כנפיים בעלות "כתם עיף" או צבעים עזים.

זיקית- אחד השינויים הבולטים בצבעם של זוחלים מסויימים הוא שינוי צבע העור מכהה לבהיר וההיפך. בשטח אצל הזיקית חילופי צבעים מהירים. הזיקית משנה את צבעה מכהה לבהיר ולהיפך. כאשר היא שרויה במצב פסיכולוגי תקין ואינה מוטרדת ע"י אויבים או ע"י זיקיות אחרות, מתאים צבעה לצבע סביבתה- והוא יכול להיחשב כצבע הסוואה. מגוון הצבעים של הזיקית מוגבל- ירוק, צהבהב, אפור או חום.

הסוואה בחילופי עונות- השועל הארקטי.

הסוואה בעזרת דוגמאות- בעלי חיים מתמזגים עם סביבתם בעזרת צבעים וגם בעזרת דוגמאות. הדוגמאות הללו מסייעות להסתיר אותם מעין בלתי רצויה!

כיצד? – לפעמים הדוגמה דומה ל"דוגמה" או למרקם של הסביבה. למשל בעל חיים שחי באזור עשבים גבוהים עשוי להסוות את עצמו בעזרת פסים אנכיים ארוכים (**טיגריס**).

לעיתים ההסוואה בעזרת דוגמאות מיועדת להסחה, כלומר מטרתן להסיח את דעתו של הטורף ומעט את הפגיעה בבע"ח. (**דג הפרפרון**).

דוגמאות אחרות יעילות מאוד בבע"ח החיים בעדר. למשל הפסים והצורות של **הזברה** מבלבלות מאוד את האריות כאשר הזברות נמצאות בעדר. קשה מאוד לאריה לדעת היכן מתחילה זברה אחת והיכן מסתיימת זברה שנייה. כך, מתקשה האריה לבדוד זברה אחת ולטרוף אותה.

דוגמאות לחיקוי- "נראה כמו" לצרכי הגנה בטבע:

הזעמן הופך לצפע - מכירים את הצפע המסוכן? הנחש זעמן המבעות שמתחפש אליו, דומה לו בדוגמה ואף בצורת ראשו אף על פי שהוא אינו ארסי כלל. הרעיון שעומד מאחורי: אם טורף יחשוב שמדובר בחיה מסוכנת, ייתכן שהוא לא יתקוף.

דבורנית - סוג סחלב שפרחיו דומים לדבורה.

חרגול - כחקיין של חיפושית נמר ארסית.

ליתופס (צמח אבן) - לצמח יש שני עלים בשרניים הנראים כמו שני חלוקי נחל ודבר זה מסייע לו לצמצם פגיעתם של בעלי חיים צמחוניים המחפשים לאכול צמחים עסיסיים במדבר.

*** יש עוד דוגמאות רבות...**

תחנה מספר 6- מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד!!

מטרות:

1. ברור עניין השמחה האמיתית (בניגוד לקלות ראש, הוללות, ושחוק שנתפשים לעיתים בטעות כשמחה אמיתית, וביחס לכל מה שמצטייר בחברה היום כ"שמחה - אושר").
 2. התלמידים יכירו כי הנתינה משמחת.
- חומרים דרושים: כרטיסיות עם תיאורי הדמויות (שמח/ לא מרוצה), דף "מר שמח" + ציטוט מהרמב"ם,

מהלך הפעילות:

חלק לששה תלמידים את הכרטיסיות הבאות:

שמך חסיבה, גילך- 65, את אשה מבוגרת, כל ילדייך גרים בסביבתך, את חייך עד עכשיו הקדשת אך ורק למשפחתך, - בעלך, ילדייך ונכדייך. לא פיתחת קריירה, לא טיפחת את עצמך- והינך המאושרת והשמחה באדם (לדעתך).

שמך נמית מי-חס(בוילר), גילך- 40, הנך מח"ט בצבא, את כל כולך אתה מקדיש לצבא, לעם למולדת וכו'. הנך מודע שזה כא על חשבונך מבחינת המשפחה ומבחינת המחויבות המגבילות, אולם (לדעתך)הנך המאושר והשמח בארץ.

שמך יריב, גילך- 25, הנך איש-בוהמה, את רוב היום אתה מעביר בניגון ושירה של פזמונים שהגית בעצמך. יש לך קבוצת חברים שאיתה אתה מבלה, ואיתם אתה מרגיש נפלא, אתה חופשי ואין לך שום מחויבויות לאף אדם בעולם. הנך המאושר והשמח באדם (לדעתך).

שמך איציק, גילך- 30, הנך מכונאי רכב, את כל שנות לימודיך הקדשת למקצוע זה, יש לך סיפוק עצום מכך שמשאירים אצלך מכונית דוממת ואתה "מחזירה לחיים". יש פעמים אתה מרגיש כמו רופא שבמו ידך הצלת מכונה ששווקה חיים... (לדעתך) הינך המאושר והשמח באדם.

שמך ישעיהו, גילך- 50, הנך מדען, את מרבית חייך אתה מבלה במעבדה, ובשבילך זהו בילוי אמיתי, המצאת מספר נוסחאות שבעתיד יועילו מאוד לכל החברה על כדור הארץ. מובן שזה בא על חשבון הקשר עם המשפחה ועם החברים אולם (לדעתך) הנך המאושר והשמח באדם.

שמך נדב, גילך- 40, הנך איש בורסה. את מרבית יומך אתה מבלה בחישוב חשבונות ובצבירת כספים, ואכן אתה מיליונר בקנה מידה עולמי. יש לך כל מה שאתה רוצה ובכל זאת אתה עובד מבוקר עד ערב כי פשוט אתה אוהב את עבודתך. (לדעתך) הנך המאושר והשמח באדם.

* כל תלמיד לשכנע את כל הכיתה כי הוא **המאוס** באדם, הוא ולא אחר. הדבר ייעשה ע"י הצגה של הדמות ונימוקים משכנעים, מעבר למה שכתוב על הכרטיסיות.

* התלמידים מקבלים דף "מר שמח" ועל כל תלמיד לכתוב ולנמק מהי הדמות שלדעתו היא השמחה ביותר, וכן להקיף שלושה גורמים לשמחה מתוך הרשימה הנתונה:

גורמים לשמחה- מערכונים, תוכניות בידור בטלוויזיה, כסף, אהבה, חברים, אוכל, אמונה בה', יופי, שמחה, משפחה, מימוש עצמי, שבת, לא ללמוד, שחייה בים, ספורט, נתינה.

(מומלץ להגיע להכרעה כיתתית, אך ניתן גם לבצע משימה זו באופן אישי).

*נקיים דיון- מהן הגורמים לשמחה אמיתית? מהי שמחה באמת- ובמה היא שונה מצחוק ובידור?
 נעתיק על הלוח את הסימנים הבאים ונבקש מהתלמידים לפענח בעזרתם את הקטע המובא בתחתית הרשימה (נספח).

א = % ש = ? ח = * ח = @

נבקש אחד התלמידים לקרוא את הקטע בקול ונסביר שהוא לקוח מתוך הספר "היד החזקה" של רבי משה בן מימון (הרמב"ם) בו כתב הלכות רבות וביניהן גם הלכות לחג הפורים.

"מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים (-צדקה לעניים) מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האמללים האלו דומה לשכינה (- לריבונו של עולם) שנאמר (ישעיהו, נ"ז): "להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים".
 רמב"ם הלכות מגילה, פרק ב' הלכה יד'.

נשאל: לפי הרמב"ם מהו הדירוג בין מתנות לאביונים, סעודת החג ומשלוחי מנות לחברים? מהי שמחה גדולה ומפוארה לפי הרמב"ם? כיצד ניתן להגיע אליה?
 * נחלק לששה תלמידים את הכרטיסיות הבאות:

שמך חסיבה, גילך-65, את אשה מבוגרת, כל ילדייך גרים בסביבתך, את נאוד לא מרוצה מחייך, את מרגישה שלא מיצית את עצמך, כל היום את עסוקה בשטיפת כלים, שיפת רצפה, בייביסיטר על הנכדים, את מרגישה מנוצלת על ידי סביבתך-חייך קשים. אינך מרוצה מחייך.

שמך עמית מי-חם(בוילר), גילך-40, הנך מחי"ט בצבא, אתה מאוד לא מרוצה ממצבך, רצית קידום ולא קיבלת, אתה מרגיש שזה אישי נגדך ולא מגיע לך, את כל חייך הקדשת לצבא ואתה מצטער על כך שפספסת את הקשר העמוק עם ילדיך ומשפחתך. אינך מרוצה מחייך.

שמך יריב, גילך-25, הנך איש-בוהמה, את רוב היום אתה מעביר בניגון ובשירה, אתה מרגיש לא מרוצה, אנשים לא כל כך אוהבים לשמוע את שיריך ואתה חושב שזה אישי נגדך, אינך מרוצה מחייך.

שמך איציק, גילך-30, הנך מכונאי-רכב, את כל שנות לימודיך הקדשת למקצוע זה וזה נמאס לך, אתה מרגיש משולי החברה, לא מעריכים אותך. אתה מתקן את המכוניות של "האנשים החשובים" ובמקום שיכירו לך טובה הם מזלזלים בך על מקצועך זה. אינך מרוצה מחייך.

שמך ישעיהו, גילך-50, הנך מדען, את מרבית חייך אתה מבלה במעבדה, אולם אתה מצטער על כך. גילית נוסחא שסותרת נוסחאות ששנים רבות חיו אנשים והאמינו באמיתותן. בעוד 2 דורות יגלו סתירה לנוסחאות שגילית. אין טעם לעבודתך. עבודתך המרובה גוזלת ממך חיי חברה וחיי משפחה תקינים. אינך מרוצה מחייך.

שמך נדב, גילך-40, הנך איש בורסה. את מרבית יומך אתה מבלה בחישוב חשבונות ובצבירת כספים. יש לך הכל אולם אין לך כלום. במקום לנוח, לבלות, לטייל ולהנות, אתה כל היום במתח של אילו נכסים לצבור ובמה להשקיע את הקיים על מנת שלא יפלו המניות. לילות שלמים אינך מצליח להירדם מחשש שתאבד הכל. אינך מרוצה מחייך.

(גם הפעם התלמידים יציגו את הדמויות בצורה משכנעת..)

נשאל את התלמידים: איך יכול להיות שחל שינוי כל-כך גדול בהצהרה שלהם?
מסקנה- השמחה אינה דבר חיצוני לנו, או רגש התלוי בדברים חיצוניים. השמחה מתעוררת בנו כאשר אנו נפגשים בדבר מה המתאים לנפשנו ומבטא באופן שלם את עולמנו הפנימי, שמחה אמיתית נובעת מבפנים ואינה תלויה אלא באדם עצמו. המדרגה הכי גבוהה של השמחה היא כאשר האדם נותן מעצמו לאחרים, ובכך מביע את נשמתו ואת פנימיותו בצורה הטובה ביותר- כמו שראינו אצל הרמב"ם בדירוג של מצוות החג- מתנות לאביונים זו המצווה שמאפשרת לאדם את השמחה הנעלה ביותר, משום שבכך הוא מבטא באופן השלם ביותר את מהותו- עזרה לזולת, עשיית חסד ולהיטיב בעולם.

נספח-

"*וטב ל%ד* להרבות ב*תנות %ביוני* (-צדקה לעניי*)
*להרבות בסעודתו וב*לו? @ *נות לרעיו, ?%ין ? *? @*ה
גדולה ו*פורה %ל% ל?*@ @ לב עניי* ויתו*י* ו%*נות
וגרי*, ?ה*?@ לב ה%*ללי* ה%לו דו*ה ל?כינה (-לריבוננו ?
עול*) ?נ%*ר (י?עיהו נ"ז) לה@יות רו @ ?פלי* ולה@יות לב
נדכ%י*."

תחנה מספר 7- דמויות המגילה

מטרות:

1. להתוודע לדמויות המגילה, למהלך פעילותם בסיפור המגילה, להשתלשלות המאורעות, וליצור הזדהות עם הדמויות החיוביות (מרדכי ואסתר), וביקורת על התנהלותו של אחשורוש.
2. לאפשר בירור אישי של התלמיד מול שיקול הדעת של הדמויות השונות, ומתוך כך, ליצור בתלמיד רצון להתחקות בעצמו ובחיי האישיים אחרי הגבורה, מסירות הנפש ותחושת השליחות של מרדכי ואסתר.

חומרים דרושים:

תחפושות מתאימות לדמויות, דפי דמויות וכלי כתיבה.

מהלך הפעילות:

- * כל תלמיד בוחר דמות אחת מבין שלושת הדמויות המרכזיות במגילה: אחשורוש, מרדכי ואסתר. יש לדאוג לתחפושות מתאימות לכל קבוצה-
לאחשורוש- כתרין וגלימות, שרביט וטבעת המלך וכר'..

למרדכי- שקים ובגדים פשוטים של יהודי...

לאסתר- כתר של מלכה ושרביט...

כל תלמיד יתלבש לפי הדמות המתאימה וכל קבוצה תתכנס בפינה אחרת בכיתה.

*עורכים סבב פנימי בכל קבוצה- כל אחד מציג את עצמו: "אני אחשורוש (לדוגמא), ותמיד רציתי להגיד לכם

ש...!", כך שכל תלמיד מביע בפתיחת השיעור היגד מסויים ביחס לדמות אותה הוא מייצג.

* מחלקים לכל קבוצה את דפי הדמויות וכלי כתיבה, וכל תלמיד עונה באופן אישי על השאלות. (נספחים).

* בסיום התרגיל. חוזרים לשבת במקומות הרגילים בכיתה, ומסכמים:

מה אנחנו לוקחים מכל דמות, במה היינו רוצים להשתפר בעקבות הלימוד עליה ועל עצמי?

יש לרשום את המסקנות על הלוח, אפשר בצורה של "שמש" / סיעור מוחות.

*ניתן לצרף את כל הדפים לכדי חוברת כיתתית (לכל דמות)

נספחים: דפי הדמויות.

שמי אחשורוש- נעים מאוד!"

הייתי שמח לו היינו עורכים היכרות בינינו, אבל לא היכרות מן הסוג הרגיל, אלא כך: אתה תספר לי על עצמך, וגם על...עצמי, ואני אתן לך "תמרורים" מחיי ואתה תעזור לי לבנות את אישיותי. הבה ונתחיל:

שמי אחשורוש

שם: _____

תפקידי: _____

מה תפקידיך? _____

כשאתה רוצה להציג את עצמך בפני

כשאני רוצה להציג את עצמי בפני חברי

חבריך

אני: "בהראותו את עושר כבוד מלכותו..."

אתה: _____

אסתר א,ד.

מה דעתך?

אם היית צריך להציג אדם הקרוב

כשאני רוצה להציג את רעייתי בפני חברי

אלייך בפני

אני בוחר בתכונה שחשובה לי:

חבריך, באיזו תכונה היית

בוחר? _____

"להראות...את יפיה כי טובת מראה היא"

(א,יא).מה דעתך?

כשמסרבים לך, כיצד אתה מגיב,

והאם לדעתך זו התגובה

כשמסרבים לי,אני:

"ותמאן המלכה.. ויקצוף המלך מאוד

האידיאלית?

וחמתו בערה בו"(א, י"ב)

מה דעתך?

כאשר אתה צריך להחליט החלטה

כשאני צריך להחליט החלטה חשובה

חשובה

וגורלית בדבר אשתי, אני:"

וגורלית, כיצד אתה נוהג?

ויאמר המלך לחכמים... והקרוב אליו..

כדת מה לעשות במלכה ושתי... (א,יג-טו)

מה דעתך?

האם קורה לך שבשעת כעס אתה מחליט

החלטות, שלאחר מכן אתה מתחרט

פעמים רבות לאחר שאני נרגע אני מתחרט על

המעשים שעשיתי בשעת כעסי:

עליהן?

"אחר הדברים האלה כשך חמת המלך... זכר

מהו הפיתרון לדעתך?

את ושתי.. "(ב', א')".
מה דעתך?

כאשר המן בא לספר על עם מפורז ומפורז אלייך שאינו מקיים את דתי המלך וביקש לאבדם מיד הסכמתי כיוון שאני סומך עליו. (ג', ט')

כיצד אתה מגיב אם האדם שהכי מקורב היה מציע לך להתנכל לחבריך?

כאשר אסתר נגשה אליי, הושטתי אליה את מאוד שרביטי ומאוד רציתי לשמוע את בקשתה ועל כן הצעתי לה: "עד חצי המלכות" (ה, ו).
מה דעתך?

האם קרה לך פעם שהבטחת הבטחה יקרה לאדם שרצית לשמוע את דבריו?

"בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר ונגד. להביא את ספר הזכרונות.. "(ו', יא')
מה דעתך?

האם יש לך ספר זכרונות? חווה דעתך בעד

"מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו?" (ו', ו). אני נוהג להחזיר טובה לאנשים שהיטיבו עמי.. מה דעתך?

האם אתה נוהג להחזיר טובה לאנשים שמיטיבים אתך? ואם כן, כיצד?

"ויאמר המלך: תלוהו עליו" (ד', ט').
לכעוס

כאשר אתה מחליט להעניש מישהו, או על מישהו, מהם התהליכים הקודמים

האם העונש שנתתי להמן צודק? האם לדעתך לכך? בררתי מספיק את העובדות לפני מתן עונש כזה?

האם היית נותן למישהו לחתום בשמך העולה על רוחו? אם כן, למי?

פעם אחת נתתי את טבעתי להמן – שיחתום על כל בשמי על כל העולה על רוחו, ופעם אחרת נתתי למרדכי ולאסתר (ח', ח').
מה דעתך?

לסיכום:

האם אתה יכול לסכם איזה סוג בן-אדם אתה? מה הן תכונותיך החזקות? האם

האם אתה יכול לסכם איזה סוג בן-אדם אני? מה הן תכונותיי החזקות? האם פעלתי כשורה? היית

מתאים להיות מנהיג? מה הן לדעתך

האם אני בעל סמכות? האם אני מתאים להיות מלך התכונות המולך על 127 מדינות?

החשובות למנהיג?

כתוב הגדרה קצרה, כיצד היית מגדיר את עצמך?

כתוב הגדרה קצרה- כיצד היית מגדיר אותי?

שמי מרדכי, נעים מאוד!

הייתי שמח לו היינו עורכים היכרות בינינו, אבל לא היכרות מהסוג הרגיל, אלא כך: אתה תספר לי על עצמך וגם על... עצמי, ואני אתן לך "תמרורים" מחיי ואתה תעזור לי לבנות את אישיותי. הבה ונתחיל:

שם: _____

תפקיד: _____
מהי ההגדרה הבסיסית ביותר שהיית מגדיר את עצמך (לא תכונות אלא עובדות):

האם קרה לך פעם שהעדפת שאתה או מישהו קרוב אלייך לא יספר פרטים בסיסיים על עצמו?

כיצד היית נוהג לו קבלת אחריות על מישהו והוא היה נלקח ממך?

כיצד היית נוהג במקומי?

האם יש לך עקרונות שאתה אינך מוותר עליהם בכל מחיר?

האם יש דברים מסוימים שאותם היית עושה או לא עושה בצייבור דווקא משום שאתה יהודי?

מה היית עושה אם חס וחלילה הייתה נגזרת גזירה על אנשי עירך, ארצך?

כיצד היית נוהג במקום מרדכי, אם זו התשובה שהייתה נותנת לך אסתר?

כיצד היית נוהג במקומי?

מה היית עושה לאחר הפגנת כבוד שכזו? למי היית רץ לספר?

כיצד היית מתאר את עצמך כפי שמתואר מרדכי (מבחינת מעמד חברתי, תפקידו, תכונות באופיו ומעשיו)

במה אתה דומה למרדכי ובמה אתה שונה ממנו?

שם: מרדכי _____

תפקיד: _____
ההגדרה שהוגדרתי: איש יהודי. הגלתי עם הגולה אשר הגלתה עם יכניה מלך יהודה... אני אמצתי את בת דודתי היתומה.
כיצד אני מצטייר בעיניך?

צייתי על אסתר לא מלגלות את עמה ואת מולדתה, מה לדעתך היו מניעי? ומה דעתך על כך?

"ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר הנשים לדעת את שלום אסתר" (ב', י"א). מה דעתך?

נודע לי שבגתן ותרשם מבקשים לשלוח יד במלך אחשוורוש. (ב', כ"א). מיד הסגרתי אותם. מה דעתך?

"ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" (ג', ב'). מה דעתך?

"כי הגיד להם אשר הוא יהודי" מה דעתך על הסיבה?

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה, ויקרע את בגדיו... ויצא בתוך העיר... (ד', א'). מה דעתך?

כאשר צייתי על אסתר לגשת אל המלך והיא השיבה לי שאסור להגיע למלך ללא רשות, עניתי לה בתקיפות: "אל תדמי בנפשך להמלט" (ד', י"ג). מה דעתך?

המן הגיע אליי להלבישני ולהסיעני ברחובות שושן בקריאה: "ככה ייעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו...". (פרק ו'). שתקתי והסכמתי... מה דעתך?

לאחר מכן: "וישב מרדכי אל שער המלך". מה דעתך?

לסיכום:
לאחר הניצחון הגדול שבסיום סיפור המגילה בפרק י' פס' ג' מתואר מרדכי. השווה תיאור זה לתיאור הראשוני שתיאר את מרדכי (איש יהודי...)
מה ידוע לך יותר על מרדכי? כיצד היית מגדיר אתה את מרדכי? אלו תכונות של מרדכי היית מאמץ לעצמך?

...שמי אסתר, נעים מאוד!!

הייתה שמחה לו היינו עושים היכרות בינינו, אבל לא היכרות מן הסוג הרגיל אלא כך: אתה תספר לי על עצמך וגם על ... עצמי, ואני אתן לך "תמרורים" מחיי, ואתה תעזור לי לבנות את אישיותי. הבה ונתחיל:

שם: _____

תפקידך: _____
כיצד היית מרגיש במקומי?

האם יש לך איזה שהוא סוד גדול שבקשו ממך לא לגלות ומעולם לא גילית?

כיצד היית נוהג במקומי, לו היית נבחר לתפקיד בכיר?

כיצד היית נוהג במקומי?

האם קרה לך בעבר שהתגברת על חששותייך? כיצד?

האם אתה יכול לסכם איזה סוג בן אדם אתה? מה הן תכונותיך החזקות?

עם אלו תכונות של _____ אסתר אתה מזדהה?

אלו תכונות של אסתר המלכה היית מעוניין שיהיו בך?

שם:אסתר _____

תפקידי: _____
נבחרתי להיות אחת מהנשים שאחשורוש צריך לבחור ומאוד התביישתי, מה דעתך?

מרדכי ביקש ממני לא לגלות את מקורי, ואכן לא גיליתי, מה דעתך?

נבחרתי למלכה, והמלך אחשורוש עשה משתה לכבודי, בניגוד לושתי לא חגגתי עם שאר הנשים. מה דעתך?

מרדכי ביקש שאלך למלך. אולם אני חוששת לחיי, אם אגש למלך ללא הזמנה הוצא להורג... מה אעשה? (ד',יא')

מרדכי הבהיר לי שייטכן שבדיוק בשביל משימה זו הגעתי למלכות, ועל כן התגברתי על חששותי ונגשתי אל המלך. מה דעתך?

לסיכום:
האם אתה יכול להגדיר מה הן תכונותיי החזקות? מדוע פעלתי כשורה? מדוע אני מתאימה להיות מלכה?

Peula Para adultos- Purim

Objetivos:

- Divertirse.
- Ampliar el conocimiento de los participantes en respecto de la historia de la Meguila y de Mitzvot Purim.

Duración: 80 minutos

Orden:

- Rompe hielo- 10 minutos (Mati).
- Jidon Purim- 20 minutos.
- Actuación de Meguila- 30 minutos.
- Sikum- 10 minutos.

1. Rompe Hielo- Alí Babá y los cuarenta ladrones.

2. Jidon Purim

Números	Lugares	Relaciones	Personas	Historia
13 ¿Qué día es Teanit Ester (ayuno)?	Iehuda ¿Cuál era la origen de la familia de Ester y Mordejai?	Hijo de Hamadata ¿Quién era Hamán?	Mehuman, Biztá, Jarvona, Bigtá, Abagta, Zetar y Jarcás ¿Quiénes eran los 7 sirvientes de Ajashverosh?	Xerxes ¿Cómo se llamaba Ajashverosh en el Idioma Parsí?
127 ¿En cuánto países reino Ajashverosh?	Paras y Madai ¿Donde sucedió la historia de Purim?	Su tío ¿Qué Avijail para Mordejai?	Jegai ¿Quién vigilaba a las mujeres que se presentaron ante Ajashverosh?	Grecia ¿Qué país quiso Ajashverosh conquistar y fracasó?
7 ¿Cuántos días duró el banquete que hizo Ajashverosh para la gente de Shushan?	Mehodu Vead Cush ¿Cuál era el territorio que ocupaba el reinado de Ajashverosh?	Esposa de Ajashverosh ¿Quién era Vashti?	Asfata ¿Quién era uno de los hijos de Hamán?	Nicola de Damasco ¿De qué historiador del tiempo podríamos aprender del

				imperio pérsico?
14 ¿Qué día de Adar festejamos a Purim?	Shushan ¿Cuál era la capital de Paras?	Primos ¿Qué eran Mordejai y Ester?	Zeresh ¿Quién era la esposa de Haman?	Ahura Mazda ¿Quién era el Primer Dios de los pérsicos?
180 ¿Cuántos días duro el Banquete que hizo Ajashverosh para todo su reino?	La puerta del palacio de Ajashverosh ¿Dónde se sentaba Mordejai todos los días?	Su sobrino ¿Qué era Mordejai para Avijail?	Dios ¿Quién no apareció, por lo menos por su nombre, en la meguila?	Coresh ¿Quién era el fundador del reinado de Paras?

2. Actuación de la Meguila

Situaciones para presentar:

- Banquete de Ajashverosh y presentación de Vashti Hamán y los ministros. (madríjim)
- Vashti se niega a ir al banquete de Ajashverosh.
- Búsqueda de nueva reina y llegada de Ester que no puede revelar su verdadera identidad por orden de Mordejai.
- Mordejai se niega arrodillarse a Hamán
- Hamán se enoja y quiere eliminar el pueblo judío.
- Hamán pide permiso al rey para eliminar al pueblo y tira a la suerte la fecha. Morejai de esto y se lo cuenta a Ester.
- Ester arma un banquete en el que se lo desenmascara a Hamán y lo terminan matando a él.

מטרות:

1. הרחבת ההיכרות עם מגילת אסתר.
 2. היכרות עם דמותו של אחשוורוש ודיון על מנהיגותו וחלקו באירועים במגילת אסתר.
- משך הפעילות: 80 דקות.
- מספר משתתפים: 30.

מהלך הפעילות: c

1. קריאת המגילה וסימון תכונותיו של אחשוורוש כמנהיג ואדם (20 דקות) - נחלק את הכיתה ל-6 קבוצות. כל קבוצה תקבל עד 30 פסוקים ממגילת אסתר. המשימה: קריאת המגילה וסימון כל מה שאנחנו יכולים ללמוד מהסיפור על אחשוורוש ועל סוג המלך שהוא היה. עליהם לעשות רשימה של עד 5 תכונות עיקריות של אחשוורוש.
2. הכנת הטלנובלה "אסתי היפה" (20 דקות) - המשימה: על כל קבוצה להכין הצגה בסגנון טלנובלה שתסכם את הפרק במגילה שקיבלו, תוך הדגשת התכונות שסימנו בקשר לאחשוורוש.
3. הצגת הפרקים (50 דקות) - בזמן ההצגות, על הקבוצות האחרות לשים לב כיצד מוצג אחשוורוש ולנחש מהן התכונות שביקשה הקבוצה להציג.
4. מידע נוסף ודיון (30 דקות) - נעשה דיון במנהיגותו של אחשוורוש - האם היה מלך טיפש ונגרר? או האם פשוט לא היה אכפת לו. לדיון נוסף את מה שאומרת הגמרא על אחשוורוש.

מידע על פרס:

מגילת אסתר, שהיא אחת מחמש המגילות שבחלק הכתובים שבמקרא, מגוללת את סיפור ניסיון השמדתם והצלתם של יהודי ממלכת פרס בימי המלך אחשוורוש (יש המתארכים אותו לשנת 482 לפנה"ס לערך, והמסורת היהודית מתארכת אותו לשנת 368 לפנה"ס). מאורע זה, לפי המגילה, שימש יסוד לקביעת חג הפורים. במוקד המגילה עומדת מזימתו של המן להשמיד את כל היהודים, כשמולו עומדים מרדכי היהודי ודודניתו אסתר, אשר נבחרת בראשית הסיפור להיות למלכה, והודות למעמדה ותושייתה מצליחה לסכל את מזימתו של המן.

על פי ההלכה, יש מצווה לקרוא את המגילה בפורים, בלילה וביום. מצווה זו נקראת מקרא מגילה. המגילה אינה מזהה בוודאות את המלך אחשוורוש המדובר, ואת הזמן המדויק שבו התרחשו האירועים. על פי המסורת היהודית אחשוורוש מלך בין השנים 368 לפנה"ס עד 354 לפנה"ס ונס פורים (שהיה בשנת 13 למלכותו) היה בשנת 3405 לבריאת העולם (355 לפנה"ס). לעומת זאת, הסברות המקובלות כיום הן שאם מדובר באירוע היסטורי, הרי שהוא שהתרחש לאחר שיבת ציון - זמן שלטונו של המלך אחשוורוש.

השם אחשוורוש הוא הגרסה העברית לשם חֶשְׁיָרְשׁ. המלך במגילה מזוהה עם חֶשְׁיָרְשׁ הראשון (כסרכסס בפי היוונים), שמלך כעשרים שנה במאה החמישית לפנה"ס (465-485), בהיותו בן 35, והיה דור רביעי לכורש מייסד הממלכה הפרסית. ממלכתו השתרעה מהודו ועד כוש, הוא נלחם במצרים ודיכא מרד של הבבלים בו ביד קשה. נודע בעוצמתו וביחסו הקשה כלפי אויביו, ובהתייחסותו לעצמו כאל. כך, למשל, ציווה להלקות את הים האגאי בשוטים לאחר שפרצה סערה ששיבשה את תוכניות המלחמה שלו. הוא התפרסם במשתאות הפאר שנהג לערוך, במתנות יקרות הערך שנהג לפזר ובריבוי הנשים אשר אהב. במקורות האירופאים הוא נראה כמלך הפכפך וחסר אופי אם כי במקורות הפרסיים הוא נתפס כמלך שאוהב את עמו. בחפירות ארכאולוגיות בעיר השומרית בּוּרְסִיָּה, נתגלה אזכור בודד של פקיד אוצר בחצרו של חשירש הראשון, ששמו "מְרְדוּקָה".

בכתבי ההיסטוריון היווני הרודוטוס מוזכרת אשתו של כסרכסס - אמיסטריס - ששמה דומה לשם אסתר. [4] גם הסיפור על ההתנקשות שניצל ממנה בסיועו של מרדכי, דומה לדרך בה סיים את חייו במציאות, כאשר הקושרים ארתבנוס ורב הסריסים אספמיסרס הרגוהו בחדר משכבו, ושיכנעו את בנו אַרְטַחְשֶׁסָה (עברית: ארתחשסתא יוונית: artaxerxes) להרוג את הבן דריוש שלו היה משפט המלוכה.

תיאורים נוספים הניתנים במגילה, מעידים יפה על מה שידוע לנו על ההווי הפרסי ממקורות אחרים: אהבת המותרות והמשתאות, הפזרנות במאכלים ומזון, הלהיטות אחרי יין - קסטיים מספר על כך שמדי יום היו אוכלים 15 אלף איש על שולחן המלך! קבלת החלטות במצב של שכרות ואישרורן במצב של פכחות או להפך. המלך

יכול לעשות ככל העולה על רוחו, אבל אסור לו לבטל את גזרתו. על משמרתו של המלך עמדו ארבעת אלפים איש מבני האצולה הגבוהה ובידם חניתות שבקציהן תפוחי זהב, ותפקידם להגן על המלך באופן קיצוני, כך שכל זר שהתקרב למלך ללא רשות הומת מיד. כל זר שהתקרב למלך היה מחויב להשתחוות לפניו ארצה, באופן שידיו לא היו נראות. שבעת רואי המלך היו שבעה שרים מהמשפחות המכובדות ביותר, שהמלך בחרם לכל תקופת חייהם, שהיו יכולים לגשת תמיד למלך, ושימשו לפניו כמועצה קבועה. לבוש הארגמן המלכותי היה סימן היכר מובהק של המלך, כמו שרביט הזהב אשר החזיק בידו, כאשר ישב על כס המלכות שלו. היסטוריונים כמו ניקלאוס מדמשק ופלוטרכוס מאששים את קרבתו הגדולה לבני עמו בייחוד ואת הליברליות שלו כלפי נתיניו הסרים למרותו כפי שהיא מופיעה במגילה. גם תיאור ארמון אחשורוש במגילה על חלקיו - החצר הפנימית, החצר החיצונה, בית המלכות, בית הנשים ועוד - מתאים לארמון מלכי פרס שנחשף בשושן.

המספר שבע שחוזר במגילה שוב ושוב - שבעת הסריסים, שבעת היועצים, שבע נערות וכו' - הוא מספר טיפולוגי מרכזי בדת הזורואסטריית. הזורואסטרים מאמינים שלכל אחת משתי הישויות המרכזיות - אהורה מאזדה הטוב ואנגרה מניו הרע - יש שבעה "עוזרים".

כותב המגילה מפגין בקיאות ראויה לציון גם בשפה הפרסית ובמונחי החצר: מילים כגון אחשדרפנים, פרתמים, גנזים (גנזי המלך), דת, פתגם - הן מונחי שלטון של החצר האחמנית. בירה וסריס הם מונחים שנשאלו מאכדית, לשונה של האימפריה הקודמת - בבל.

אחשוורוש - מוצג כמלך שתיין, העוסק ברדיפת נשים ובתענוגות. כל התיאורים הקשורים בו מיועדים להלעיג עליו: ריבוי הפרטים, התיאור המפורט של העושר, פירוט שמות שריו וסריסיו. כל עושרו הופך אותו למגוחך, משום שהוא אינו מצליח לשלוט בממלכתו, ואכן הוא אדם שלא יודע את מגבלות הכוח, ועם כל צבאו האדיר הוא לא מצליח במלחמתו עם היוונים ובניגוד למייסד השושלת שנהרג בשדה הקרב, ארבעה דורות לפניו, הוא נהרג בידי אנשי החצר שלו על משכבו. מאידך הפן החיובי שבו, שהוא מתגלה כמלך סובלן ופרגמטי, המשתדל לרצות אל כולם, ואין לו עניין בעריצות לשמה.

אופיו של אותו מלך שנוי במחלוקת בתלמוד הבבלי. מחלוקת בין רב לשמואל [2] עוסקת בשאלה האם היה מלך טיפש שנגרר אחרי המן, או שמא מלך ערמומי. מקריאה במגילה עולות ראיות לשני הצדדים, ויש הבוחרים לקבוע שהיה מלך הפכפך - או במילים אחרות - אינטרסנט, ותמך את כולם לרצונו בלא אידאליזם מסוימים. לעומת זאת יש הטוענים שהוא היה חסר דעה משל עצמו. באותו הדף, ישנה מחלוקת נוספת לגבי ייחוסו. יש אומרים שהיה הבן של כורש ויש אומרים שהיה פקיד פשוט שקנה את המלוכה בכסף. על פי המדרש שבאותו הדף, כשביקש מושתי לבוא למשתה כדי להראות את יופיה, ושתי סירבה באומרה שהוא היה לא יותר מאשר שומר הסוסים של סבה (נבוכדנצר).

טיפש אינו מסוגל לתמך כך עניינים ויחסים בין-אישיים ברמה כזו. מסירת גורל היהודים בידי המן להשמדה, אינה מצביעה בהכרח על טיפשות אלא על רשעות. "אחשוורוש שנא את ישראל יותר מהמן הרשע" (אסתר רבה ז,כ).